

Zvláště chráněné druhy savců Plzeňského kraje

Zvláště chráněné
druhy savců
Plzeňského kraje

Obsah

Předmluva.....	3
Úvod.....	4
Shrnutí.....	6
Summary	6
Základní legislativa na ochranu savců v ČR a EU	7
Zkratky a vysvětlivky	7

Zvláště chráněné druhy savců Plzeňského kraje

Druhy kriticky ohrožené

Sysel obecný.....	8
Vrápenec malý	9
Vrápenec velký.....	10
Netopýr brvitý	11
Netopýr velký.....	12
Netopýr černý.....	13
Plch zahradní.....	14
Vlk obecný.....	15

Druhy silně ohrožené

Rejsek horský.....	16
Netopýr ušatý.....	17
Netopýr dlouhouchý.....	18
Netopýr stromový.....	19
Netopýr rezavý.....	20
Netopýr hvízdavý.....	21
Netopýr nejmenší.....	22

Netopýr parkový	23
Netopýr večerní.....	24
Netopýr severní.....	25
Netopýr pestrý	26
Netopýr velkouchý	27
Netopýr řasnatý	28
Netopýr vodní.....	29
Netopýr vousatý.....	30
Netopýr Brandtův	31
Bobr evropský.....	32
Křeček polní	33
Plšík lískový	34
Rys ostrovid	35
Vydra říční.....	36
Los evropský.....	37

Druhy ohrožené

Běložubka bělobřichá.....	38
Veverka obecná	39
Plch velký	40

Předmluva

Némé tváře

Kdysi jim patřila celá Země.
To bylo před člověkem.
Ten potom rozhodl,
kteří s ním poplují na jeho arše.
Tak vyhynuli mamuti a tygři šavlozubí,
tak hrozí smrt i velrybám,
zatímco kapříci a sardinky pokorně se množí.
A ti, co zbyli na pevné zemi či v nekonečném moři,
čekají na naše rozhodnutí
a často už jen na náš soucit.

Přál bych „**němým tvářím**“ alespoň více toho soucitu. Snad k tomu přispěje i právě tato publikace.

Ing. Petr Smutný

člen Rady Plzeňského kraje pro oblasti
životní prostředí, zemědělství

Úvod

Na planetě Zemi žije v současnosti kolem 5 000 druhů savců, kteří obývají nejrůznější typy ekosystémů od věčně zmrzlých plání ledovců po tropické pralesy, od vyprahlých pouští po hlubiny oceánů. Živočišná třída savců (*Mammalia*) je bezesporu pro člověka nejnámější skupinou zvířat, nakonec člověk sám biologicky k této skupině také patří. Savci se výrazně odlišují od všech ostatních živočišných tříd, i když společný evoluční původ s ptáky je např. u ptakopyska podivného více než nápadný. Společným znakem s ptáky je i jejich teplokrevnost. Základním rozdílem je prenatální vývoj mláďat a péče o mláďata, spojená s kojením mateřským mlékem. Tento způsob výživy mláďat je pro matku velmi náročný a jeho délka se liší podle způsobu života, kterým druh žije. Většina mláďat mléko saje, ale např. mláděti velryb matka husté mléko vstříkuje přímo do hltanu. Závislost na matce je u savců různá, zajíc, či kopytníci se rychle po narození osamostatňují, ale např. vačnatci stráví mnoho měsíců přirostlí k bradavce matky. Také mláďata hlodavců a šelem jsou dlouhou dobu slepá a závislá na matce. Mezi savci se nachází i největší žijící živočich planety, kterým je plejtvák obrovský, vážící až 120 tun, naopak nejmenším savcem je bělozubka nejmenší s pouhými dvěma gramy. Savci se evolučně velmi přizpůsobili prostředí, někteří velmi dobře létají, jako netopýři a kaloni, žijí trvale pod vodou jako velryby a vorvani, či trvale pod zemí jako např. slepci, či naši krtci. Od ostatních živočišných druhů se odlišují také intenzivními vztahy mezi matkou a mláďetem a vysokým stupněm inteligence, především u primátů. Přes velkou evoluční adaptaci k prostředí je bohužel mnoho druhů savců na naší Zemi v bezprostředním ohrožení vyhynutím.

Na území České republiky žije v současnosti cca 87 druhů savců, z nichž 41 druhů patří k zvláště chráně-

ným druhům ve smyslu zákona na ochranu přírody a krajiny. Početnou skupinu ohrožených savců tvoří zejména letouni (netopýři a vrápenci). Krajina Plzeňského kraje je velmi různorodá a zatím ještě poskytuje ekologickou niku řadě druhů savců, kteří ve většině oblastí naší republiky nežijí, nebo jsou velmi vzácní. Velmi známým příkladem je populace rysa ostrovida (*Lynx lynx*) na Šumavě, ale také sporadická pozorování vlka (*Canis lupus*) v šumavských hvozdech. Bohužel minulostí je výskyt kočky divoké (*Felis silvestris*), která zde také žila. Dnes již pravidelným obyvatelem vod především hraničních oblastí okresů Tachov a Domažlice je bobr evropský (*Castor fiber*). Tento velmi zdatný dřevorubec a stavitel hrází se v posledních letech pomalu šíří i do vnitrozemí našeho kraje. Další z mála druhů chráněných savců, jehož populace není zatím ohrožena, je také vydra říční (*Lutra lutra*). Vydra v současnosti obsazuje také nová teritoria kolem toků a vodních ploch a reaguje tak přirozeně na rozšířenou potravní nabídku v podobě narůstajícího počtu rybníků s vysokou obsádkou ryb. Řada druhů žije velmi skrytým životem, nebo má jen ostrůvkovitě rozšíření. Nízká populační četnost řady druhů má příčinu v rychlém úbytku vhodných biotopů, ale i biologii savců, neboť druhy se stejnými ekologickými nároky se často vytlačují ze svých teritorií a tím je limitována jejich početnost. Takový osud potkal např. norka evropského (*Lutreola lutreola*), který z naší přírody již vymizel, ale bohužel ho nahradil introdukovaný norek americký (*Lutreola vision*), který se do naší přírody dostal z chovů a decimuje populace téměř všech druhů živočichů žijících kolem tekoucích vod, včetně raků, plazů i ptáků.

Zcela výjimečnou skupinou savců jsou letouni. Na území ČR je uváděno v současnosti 22 druhů, z nichž u 19 druhů byl potvrzen výskyt na území Plzeňského kraje. V různých typech biotopů se zde vyskytuje 17 druhů netopýřů a vzácně dva druhy vrápenců. Pro svou noční aktivitu a způsob života se velmi obtížně sledují a jejich druhová diverzita a početnost se velmi obtíž-

ně určuje. Všechny druhy jsou přísně chráněny a jejich ochraně je věnována pozornost i v celé EU v soustavě Natura 2000. Největším druhem, který můžete v létě nalézt v našem kraji, zejména na půdách kostelů, či starých budov je netopýr velký (*Myotis myotis*). Naopak nejmenším druhem, který k úkrytům vyhledává různé štěrbinu je netopýr nejmenší (*Pipistrellus pygmaeus*). Zřejmě naším nejhojnějším druhem je netopýr hvízdavý (*Pipistrellus pipistrellus*), který patří také ke „štěrbinovým druhům“. Asi nejzajímavějším a zároveň nejvzácnějším letounem je vrápenec velký (*Rhinolophus ferrumequinum*), který patří do jiné čeledi (*Rhinolopidae*), než netopýři. Řada druhů netopýřů se adaptovala a využívá k nocování, či zimování lidská sídla, kde jsou často celé kolonie decimovány při rekonstrukcích, či jen z pouhého odporu obyvatel

k těmto užitečným tvorům. Úbytek většiny živočichů a rostlin má zajisté příčinu v lidské činnosti, někdy i nepřímo, jako např. u sýsla obecného (*Citellus citellus*). K prudkému poklesu jeho stavů došlo u nás po ústupu extenzivní pastvy a zarůstání pastvin, jejichž nízký a řídký porost byl pro sýsla optimálním biotopem.

Při současném stavu přírody nejen Plzeňského kraje je zřejmé, že návrat velkých druhů savců, jako je medvěd, vlk, či zubr do volné přírody je vzhledem k urbanizaci krajiny téměř vyloučen. Přžití dalších vzácných druhů je ale při stupni současného poznání jen na lidské ochotě ke kompromisu při stále rychlejší úprku za blahobytem konzumní společnosti.

Shrnutí

Publikace Zvláště chráněné druhy savců Plzeňského kraje je v pořadí třetím obrazovým průvodcem chráněnými živočišnými druhy Plzeňského kraje. Cílem autorů bylo seznámit nejširší veřejnost s druhy, které jsou obecně známé, ale i s druhy, které jsou velmi vzácné nejen na území našeho kraje, ale i v celé ČR. Základem publikace jsou kvalitní fotografie jednotlivých druhů, které pochází od předních fotografů a odborníků na savce v ČR. Fotografie zvířat jsou doplněny o doprovodné foto buď zajímavých detailů, nebo typů biotopů, ve kterých se druhy vyskytují. Většina z druhů chráněných savců, kteří jsou v publikaci představeni, žije vzhledem ke své biologii velmi skrytě a většina lidí ani netuší, kde se s nimi může setkat. V publikaci je uvedeno celkem 34 druhů, u kterých byl prokázán výskyt v Plzeňském kraji v letech 2000 – 2010. Obráz-

ky jsou doplněny stručnými texty se základními údaji o biologii druhu, příčinami jeho ohrožení a zajímavostmi z jeho života. U každého druhu je uvedeno také jeho zařazení v systematickém členění na úrovni řádu, čeledi a jeho zařazení v kategorii ohrožení dle zákona o ochraně přírody a krajiny. Pro přehlednost jsou jednotlivé kategorie od sebe odděleny barevně.

Potvrzený výskyt jednotlivých druhů je vyznačen barevnými body v mapě standardní zeměpisné sítě Plzeňského kraje v kvadrátech o velikosti cca 12 x 11,1 km o souřadnicích 10' východní délky x 6' severní šířky. Autoři se snažili uvést do map pouze ověřená data, pocházející především z databáze předního odborníka na savce v ČR Ing. Jaroslava Červeného CSc., doplněná o údaje pracovníků Správy CHKO Český les. Vzhledem k obtížnému monitoringu řady druhů a rychlým změnám v krajině tyto údaje nemohou být ale samozřejmě zcela úplné.

Summary

The publication "Specially protected mammal species of the Pilsen Region" is the third visual guide to the protected species of the Pilsen region. The authors' aim is to acquaint the general public with well-known species as well as those that are rare not only in the region, but in the whole country. The core of the book is formed by high-quality photographs of individual species, all taken by leading photographers and experts on mammals in the country. Wildlife photos are complemented by photographs of interesting details or habitat types in which given species live. Most of the animals presented in the book live hidden to the human eye, and thus many people would not even know where to look for them. The publication includes a total of 34 species that have been proven to inhabit the region during 2000–2010. The images are accompanied by basic information about the biology of the species, the origins

of the dangers they are facing and curiosities from their life. Scientific taxation information (including the family and order) as well as the set category of threat according to the law of nature and landscape protection are also listed for each species. Color coding is used for easier differentiation of these categories.

Areas where the presence of a species has been confirmed are indicated by colored dots on a standard geographic coordinate system map of the Pilsen region (quadrant size of approximately 12 x 11 km with the coordinates 10' east longitude x 6' north latitude). The authors have tried to include only verified data, derived primarily from the database made by Jaroslav Červený, a leading expert on mammals in the Czech Republic. This data is complemented by data gathered by experts from the Administration of Český les Protected Landscape Area. However, given the difficulty of monitoring such a large number of species and the rapid changes of landscape, the data may not be quite complete.

Základní legislativa na ochranu savců v ČR a EU

Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny je základním legislativním nástrojem, který zajišťuje právní ochranu všem volně žijícím živočichům, s důrazem na zvláště chráněné druhy, ke kterým patří také některé druhy savců. Zákon chrání druhy nejen před jejich zabíjením, ale také chrání jejich přirozené i umělé biotopy a sídla. Pro chráněné savce je významná možnost vyhlášení chráněných území, ale i přísná evidence při jejich chovu v zajetí.

Vyhláška 395/1992 Sb. k zákonu č. 114/1992 Sb. Prováděcí vyhláška k zákonu zařazuje nejzávažnější druhy mezi zvláště chráněné druhy živočichů podle stupně ohrožení v naší přírodě v kategoriích ohrožené, silně ohrožené a kriticky ohrožené.

Zákon č. 100/2000 Sb. o ochraně volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin(CITES)

Zákon, který na základě směrnic a nařízení ES určuje povolené komerční činnosti s vybranými skupinami a druhy živočichů, včetně savců. Obchodování s těmito exempláři,

ale i jejich preparáty či částmi, je možné pouze na základě výjimky a certifikátů ES, které vydávají krajské úřady.

Zákon č. 246/1992 Sb. na ochranu zvířat proti týrání Zákon definuje mimo jiné, co je považováno za týrání ve vztahu nejen k volně žijícím živočichům a vymezuje je zakázané způsoby lovu a odchytu, na které často doplácují i chráněni savci.

Zákon č. 449/2001 Sb. o myslivosti a prováděcí vyhláška MZe č. **245/2002 Sb.**

EU – Směrnice o stanovištích (92/43/EHS) ze dne 21. 5. 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Cílem směrnice, kterou musí uplatňovat všechny státy EU je zachování biologické rozmanitosti prostřednictvím soustavy Natura 2000, která chrání vybrané druhy a jejich stanoviště. Ze savců žijících v Plzeňském kraji je to rys ostrovid (*Lynx lynx*), bobr evropský (*Castor fiber*), netopýr velký (*Myotis myotis*) a vrápenec malý (*Rhinolophus hipposideros*).

Zkratky a vysvětlivky

Natura 2000 – evropská síť oblastí zvláštní ochrany přírody. Síť má za cíl zachovat příslušné typy přírodních stanovišť v jejich přirozeném areálu rozšíření. Každý stát EU je povinen podle stanovených kritérií vymezit odpovídající lokality a zajistit jejich ochranu.
Biotop – soubor všech složek prostředí, které vytváří životní prostor pro určité druhy živých organismů
Ekologická nika – souhrn nároků a vlivu určitého druhu na prostředí

Prenatální vývoj – období vývoje plodu před narozením
Hibernace – stav strnulosti při snížených metabolických funkcích
Zimování – období hibernace v zimním období za průměrných klimatických podmínek
Hlodavci (**řád**)– plchovití (**čeleď**)
Monogamie – párové soužití jedinců různého pohlaví
O – druhy ohrožené
SO – druhy silně ohrožené
KO – druhy kriticky ohrožené

Sysel obecný

Spermophilus citellus

Hlodavci – veverkotí

EN: European Ground Squirrel

DE: Europäischer Ziesel

S: ČR: KO

Výskyt v PK: Velmi vzácný, poslední menší kolonie.

Biotop: Travnaté plochy nížin a pahorkatin, nízká vegetace, pastviny, letiště, golfové hřiště.

Způsob života: Výlučně denní aktivita, kolonie, zimuje v norách s ucpanými vchody (VIII. – III.), nedělá si zásoby – nahraděná vrstva tuku, při vysokých teplotách upadá do letního spánku.

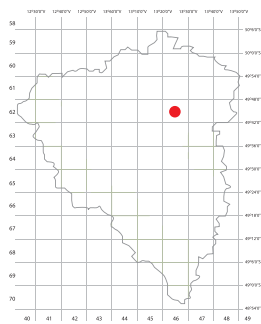
Rozmnožování: IV. – VI., 4-8 mláďat.

Potrava: Zelené části rostlin, semena, zrní, drobný hmyz (kobylinky, cvrčci).

Ohrožení: Změny krajiny, nevhodné zemědělské hospodaření, rušení, kočky.

Zajímavosti: Panáčkuje, v nebezpečí hvízdá.

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

○ ojedinělý výskyt

● pravidelný výskyt

Vrápenec malý

Rhinolophus hipposideros

Savci – letouni, vrápencovití

EN: Lesser Horseshoe Bat

DE: Kleine Hufeisennase

S: ČR: KO

Výskyt v PK: Ojediněle se vyskytující vzácný druh.

Biotop: Obývá teplejší, členitá území v podhůří do 750 m n. m., souvisleji zalesněným oblastem se vyhýbá.

Způsob života: Letní kolonie na půdách různých budov nebo v zateplených sklepeních. Zimuje v jeskyních, štolách a sklepích se stálou teplotou v rozmezí 6 – 9 °C a vysokou vzdušnou vlhkostí.

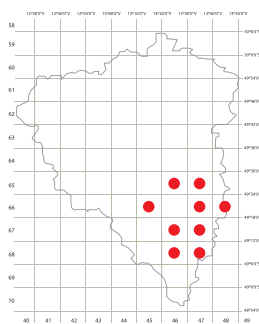
Rozmnožování: Páří se na podzim, jediné mládě se rodí na přelomu června a července.

Potrava: Kořist chytá v letu i sbírá na povrchu kamenů a vegetace. Loví převážně dvoukřídlý hmyz, noční motýly, sítkokřídle a v menší míře i brouky či pavouky.

Ohrožení: Na letních stanovištích i v zimovištích je velice citlivý na vyrušování.

Zajímavosti: Druh primárně vázaný na krásové prostory. Dožívá se až 29 let.

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

- ojedinělý výskyt
- pravidelný výskyt

Vrápenec velký

Rhinolophus ferrumequinum

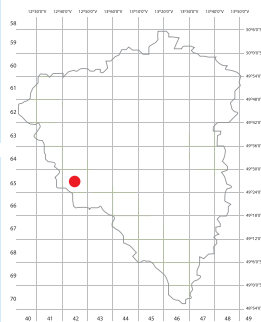
Letouni – vrápencovití

EN: Great Horseshoe Bat

DE: Große Hufeisennase

S: ČR: KO

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

○ ojedinělý výskyt

● pravidelný výskyt

Výskyt v PK: Doposud jediný zimní nález ve štole u Černé řeky (okr. Domažlice).

Biotop: Původně jeskynní druh obývajícím krasové oblasti, druhotně osidluje i jiné teplé oblasti.

Způsob života: Vytváří početné letní kolonie v jeskyních nebo na půdách budov. Za zimoviště slouží výhradně teplé jeskyně, štoly či sklepy.

Rozmnožování: Páří se na podzim a mláďata se rodí na přelomu června a července.

Potrava: Velké formy píďalek, lišaji, chrobáci či střevlíci jsou sbíráni za letu z vegetace.

Ohrožení: Na letních stanovištích i v zimovištích je velice citlivý na vyrušování.

Zajímavosti: Stálý druh s přelety jen několika málo kilometrů. Nejvyšší zaznamenaný věk 30 let.

Netopýr brvitý

Myotis emarginatus

Letouni – netopýrovití

EN: Geoffroy's Bat

DE: Wimperfledermaus

S: ČR: KO

Výskyt v PK: Ojediněle se vyskytující velmi vzácný druh.

Biotop: Členitá krajina nižších a středních poloh s dostatkem vodních ploch a rozptýlené zeleně.

Způsob života: Letní mateřské kolonie na půdách budov mohou čítat až několik set jedinců. Zimoviště v podzemních prostorech opouští relativně pozdě, někdy až v pol. dubna.

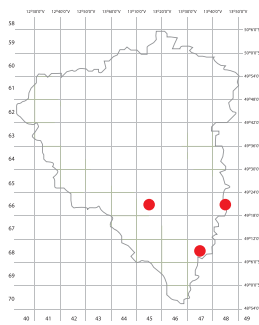
Rozmnožování: Na přelomu června a července rodí jediné mládě, které ve stáří čtyř týdnů dokáže létat.

Potrava: Sbírá sedící kořist z povrchu listů a větví. Obsahuje zvláště dvoukřídlý hmyz a pavouky, dále v menší míře brouky, motýly, síťokřídlé a mšice.

Ohrožení: Úbytek vhodných úkrytů, rušení mateřských kolonií a zimujících jedinců.

Zajímavosti: Usedlý druh s přelety několika desítek kilometrů. Nejvyšší známý věk 22 roků.

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

- ojedinělý výskyt
- pravidelný výskyt

Netopýr velký

Myotis myotis

Savci – letouni, netopýrovití

EN: Greater Mouse-eared Bat

DE: Großes Mausohr

S: ČR: KO

Výskyt v PK: Pravidelně se vyskytující běžný druh.

Biotop: Členitá krajina s remízky, parky, vodními plochami, křovinami a vesnicemi či městy.

Způsob života: Velké letní mateřské kolonie o velikosti až více jak 1000 samic, které osídlují prostorné půdy budov. Zimu tráví ve štolách, jeskyních a sklepeních s teplotou 3 – 7 °C.

Rozmnožování: Páří se koncem léta a na podzim. Mláďata se rodí obvykle v druhé pol. VI.

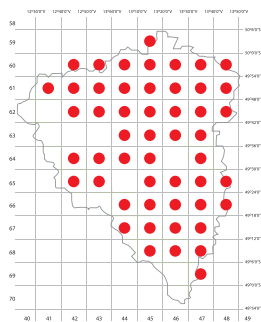
Potrava: Létavý i nelétavý hmyz, zejména střevlci, chrobáci, chrousti a sarančata.

Ohrožení: Ničení a úbytek tradičních letních i zimních úkrytů.

Zajímavosti: Náš největší netopýr. Přelétavý druh - přesuny delší i než 100 km.

Nejvyšší zjištěný věk 38 roků.

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

- ojedinělý výskyt
- pravidelný výskyt

Netopýr černý

Barbastella barbastellus

Savci – letouni, netopýrovití

EN: Barbastelle

DE: Mopsfledermaus

S: ČR: KO

Výskyt v PK: Celkem běžný lesní druh, skrytý způsob života.

Biotop: Především oblasti s rozsáhlejšími lesními porosty.

Způsob života: Letní kolonie ve štěrbinách budov a stromových úkrytech. Zimování i v místech s teplotou pod bodem mrazu v koloniích čítajících až stovky jedinců.

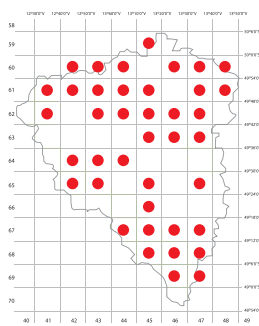
Rozmnožování: Páření na podzim nebo na zimovištích. Mláďata, obvykle dvojčata, se rodí v krátkém období druhé pol. VI.

Potrava: Specializuje se na menší druhy hmyzu, zejména noční motýly, doplňkově loví i dvoukřídlé (tiplice, mouchy), sítkokřídlé (denivky, zlatoočka) a drobné brouky.

Ohrožení: Rušení mateřských kolonií a na hromadných zimovištích.

Zajímavosti: Usedlý druh s přesuny několika málo desítek kilometrů. Nejvyšší zaznamenaný věk 23 let.

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

- ojedinělý výskyt
- pravidelný výskyt

Plch zahradní

Eliomys quercinus

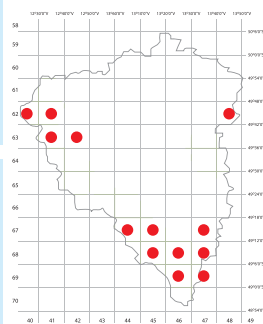
Hlodavci – plchovití

EN: Garden Dormouse

DE: Gartenschläfer

S: ČR: KO

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

o ojedinělý výskyt

● pravidelný výskyt

Výskyt v PK: Velmi vzácně se vyskytující v Českém lese a Pošumaví, rychle mizející druh.

Biotop: Skalnaté lesní biotopy ve vyšších polohách, ale i sady a lidská sídla.

Způsob života: Je aktivní především v noci, obývá různé zemní úkryty. Zimuje cca v měsících X. – IV.

Rozmnožování: Po době březosti 21-23 dní, rodí nejčastěji 4-6 mláďat, pohlavně dospívá ve druhém roce života, váží až 180 g.

Potrava: Široké spektrum potravy od semen a plodů po hmyz, hlemýžďe a mláďata ptáků.

Ohrožení: Úbytek vhodných zimovišť, vysoká predace, rušení.

Zajímavosti: Při vysokých teplotách může upadat do stavu strnulosti.

Vlk obecný

Canis lupus

Šelmy – psovití

EN: Wolf

DE: Wolf

S: ČR: KO

Výskyt v PK: Sporadické nálezy stop, či pozorování zejména na Šumavě.

Biotop: Rozsáhlé horské lesy, loví i v bezlesé krajině.

Způsob života: smečky s hierarchickým uspořádáním, smečka při lovu spolupracuje, kořist štvou.

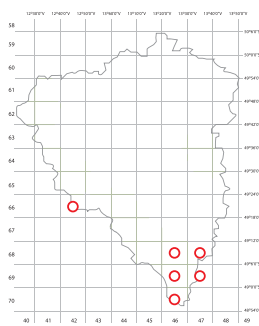
Rozmnožování: Páření I. – IV., 3 – 8 mláďat, rozmnožuje se jen hlavní pár.

Potrava: Kopytníci, hlodavci, zajáci, hmyz, ptáci, sladké plody, mršiny.

Ohrožení: Pytláctví, kulturní krajina – nedostatek prostoru.

Zajímavosti: Členové smečky se svolávají vytím, lovecký revír smečky více jak 50 km², v 19. století v Čechách vyhuben, 2. pol. 20. stol. postupný návrat do Čech.

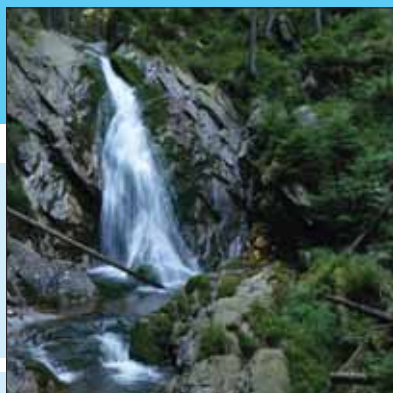
Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

- ojedinělý výskyt
- pravidelný výskyt

Rejsek horský

Sorex alpinus

Hmyzožravci – rejskovití

EN: Alpine Shrew

DE: Alpen spitzmaus

S: ČR: SO

Výskyt v PK: Výskyt především na Šumavě a v Českém lese.

Biotop: Lesní a skalnaté biotopy v okolí potoků ve vyšších polohách.

Způsob života: Staví hnízda v zemních úkrytech z mechu a trávy, žije velmi skrytě.

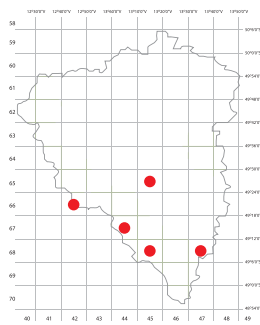
Rozmnožování: Rodí 2 – 3 x ročně, většinou 3 – 9 mláďat.

Potrava: Plži, kroužkovci, larvy hmyzu, pavouci.

Ohrožení: Změny v krajině, chemizace.

Zajímavosti: Dobře šplhá.

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

○ ojedinelý výskyt

● pravidelný výskyt

Netopýr ušatý

Plecotus auritus

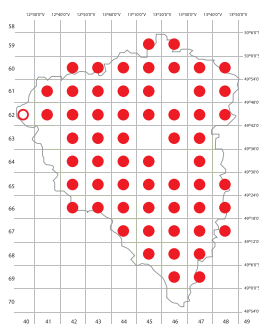
Savci – letouni, netopýrovití

EN: Brown Long-eared Bat,

DE: Braunes Langohr

S: ČR: SO

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

- ojedinelý výskyt
- pravidelný výskyt

Výskyt v PK: Zcela běžný druh.

Biotop: Původně lesní druh, který se přizpůsobil i ostatním typům krajiny.

Způsob života: Letní mateřské kolonie 5 – 30 jedinců na půdách budov, v dutinách stromů či v ptáčích budkách. Zimování v podzemních prostorech, i v malých sklepích.

Rozmnožování: Páření na podzim, někdy i na zimovištích. Samice rodí ve druhém pol. VI. jedině mládě.

Potrava: Nejčastěji loví noční motýly, chrostíky a dvoukřídlý hmyz (tiplice, pestřenky), z povrchu listů či větví sbírá i pavouky, stonožky či housenky motýlů.

Ohrožení: Nadměrné rušení v letních úkrytech i na zimovištích.

Zajímavosti: Stálý druh s přesuny jen několika km. Nejvyšší zaznamenaný věk 30 let.

Netopýr dlouhouchý

Plecotus austriacus

Letouni – netopýrovití

EN: Grey Long-eared Bat

DE: Graues Langohr

S: ČR: SO

Výskyt v PK: Běžný druh.

Biotop: Kulturní krajina s těsnou vazbou na lidská sídla.

Způsob života: Letní mateřské kolonie samic o velikosti 10 – 50 samic se drží na půdách budov, a to i uprostřed větších měst. Zimují nejčastěji ve sklepeních s teplotou 2 – 9 °C.

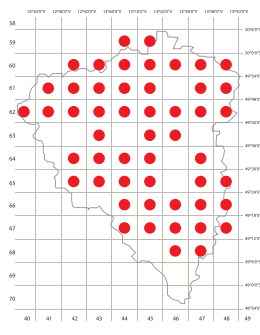
Rozmnožování: Páření se na podzim. Samice rodí ve druhé polovině června jedině mládě o hmotnosti okolo 2,5 g, které je ve stáří 6 týdnů již schopné letu.

Potrava: Loví můry, píďalky a jiné noční motýly v mnohem větší míře než netopýr ušatý, podíl nelétavé kořisti má naopak výrazně nižší.

Ohrožení: Nadměrné rušení v letních úkrytech i na zimovištích.

Zajímavosti: Stálý druh s přesuny jen několika málo kilometrů. Nejvyšší zaznamenaný věk 25 let.

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

- ojedinělý výskyt
- pravidelný výskyt

Netopýr stromový

Nyctalus leisleri

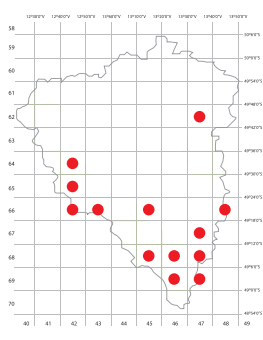
Savci – letouni, netopýrovití

EN: Leisler's Bat

DE: Kleiner Abendsegler

S: ČR: SO

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

- ojedinělý výskyt
- pravidelný výskyt

Výskyt v PK: Nehojný lesní druh.

Bioto: Vyhledává pahorkatiny, vrchoviny a horské oblasti s listnatými nebo smíšenými lesy.

Způsob života: Celoročně obývá dutiny stromů. Letní mateřské kolonie mívají 20 – 50 samic, někdy se sdružují do menších seskupení i samci.

Rozmnožování: Na podzim v době páření tvorba harémů samec s 2-7 samicemi. Mláďata se rodí v VI., často dvojčata.

Potrava: noční motýli, dvoukřídlý hmyz (tiplice, mouchy výkalnice), brouci, jepice.

Ohrožení: Úbytek dutých stromů a rušení mateřských kolonií.

Zajímavosti: Severské populace táhnou na zimu do jižních oblastí a překonávají vzdálenosti i přes 1000 km, naše populace nejvyšší zjištěný věk – 11 let.

Netopýr rezavý

Nyctalus notula

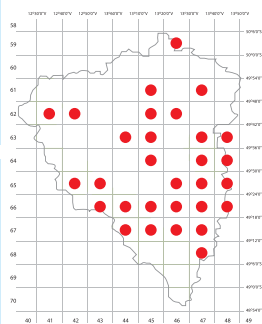
Savci – letouni, netopýrovití

EN: Common Noctule

DE: Großer Abendsegler

S: ČR: SO

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

○ ojedinělý výskyt

● pravidelný výskyt

Výskyt v PK: Běžný druh.

Biotop: Nižší a střední polohy – parky, aleje, hráze rybníků, břehy vodních toků s dostatkem dutých stromů. Za přeletů či v zimě i ve městech.

Způsob života: Letní i zimní kolonie (desítky až stovky jedinců) úkryty v dutinách stromů, ve městech ve štěrbinách mezi zdívkou a panely domů – náhrada za skalní pukliny.

Rozmnožování: Na podzim v době páření tvorba harémů. Samice rodí v VI., většinou dvojčata, výjimečně i trojčata.

Potrava: Hmyz všech velikostí – pakomáři, chrostiči, mšice, chrousti i velcí brouci.

Ohrožení: Úbytek dutých stromů, rušení kolonií, neodborné zateplování budov.

Zajímavosti: dlouhé migrace do vzdálenosti přes 2000 km. Nejdelší zjištěný věk 12 let.

Netopýr hvízdavý

Pipistrellus pipistrellus

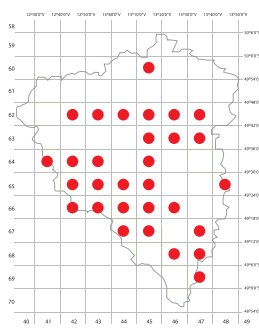
Savci – letouni, netopýrovití

EN: Common Pipistrelle

DE: Zwergfledermaus

S: ČR: SO

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

- ojedinělý výskyt
- pravidelný výskyt

Výskyt v PK: Běžnější druh.

Biotop: Obývá členitou krajinu pahorkatin a vrchovin s lidskými sídly. V návaznosti na osady proniká i do souvislejších lesních komplexů.

Způsob života: Samice vytvářejí v letě kolonie až 200 kusů v hřebenáčích střeších, či dřevěném obložení budov. Na zimovištích jsou známá uskupení až několika tisíc jedinců.

Rozmnožování: Samice mívají obvykle po dvou mláďatech, samci si v době páření vytvářejí harémy.

Potrava: Drobný létající hmyz, zejména pakomáři, chrostíci, mšice a noční motýli.

Ohrožení: Úbytek vhodných úkrytů, nadměrné rušení kolonií.

Zajímavosti: Znamé jsou přelety na vzdálenost i přes 1000 km, většina populace je ale usedlá. Nejvyšší zaznamenaný věk je 16 let.

Netopýr nejmenší

Pipistrellus pygmaeus

Letouni – netopýrovití

EN: Soprano pipistrelle

DE: Mückenfledermaus

S: ČR: SO

Výskyt v PK: Výjimečně zjišťovaný druh, který však možná pro snadnou zaměnitelnost s netopýrem hvízdavým uniká pozornosti.

Biotop: Obývá lesnatou krajinu nižších poloh, zejména okolí rybníků.

Způsob života: Samice vytvářejí v létě početné kolonie až kolem 500 kusů v dutinách stromů nebo ve štěrbinových úkrytech dřevěných budov. Zimuje v stromových dutinách či ve štěrbinách zdí a sklepení.

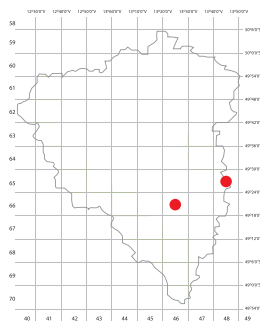
Rozmnožování: Při páření na podzim samci lákají samice „zpěvem“ a vytváří malé harémy. Samice rodí v červnu většinou dvojčata.

Potrava: Drobný dvoukřídlý hmyz jako pakomáři, komáři, tiplicí či muchničky.

Ohrožení: Úbytek vhodných úkrytů, nadměrné rušení kolonií.

Zajímavosti: Náš nejmenší netopýr.

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

○ ojedinělý výskyt

● pravidelný výskyt

Netopýr parkový

Pipistellus nathusii

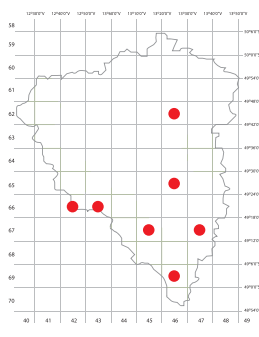
Savci – letouni, netopýrovití

EN: Nathusius' Pipistrelle

DE: Rauhautfledermaus

S: ČR: SO

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

- ojedinělý výskyt
- pravidelný výskyt

Výskyt v PK: Donedávna vzácně se vyskytující druh, který se však stává stále častějším.

Biotop: Obývá lužní lesy, pobřežní vegetaci řek a členitou lesnatou či parkovou krajinu s četnými vodními plochami.

Způsob života: Mateřské kolonie tvoří 20 – 200 samic ukrytých v dutinách stromů či v budkách nebo ve štěrbinách budov.

Rozmnožování: Ojedinělý způsob páření v okolí mateřských kolonií či na tahových cestách. Samice rodí většinou 2 mláďata.

Potrava: Hlavně drobný dvoukřídlý hmyz (zejména pakomáři a pakomárčí), v menší míře i chrostití, brouci a pavouci.

Ohrožení: Úbytek vhodných úkrytů, nadměrné rušení kolonií.

Zajímavosti: Pravidelně tažený druh na vzdálenosti až několik tisíc km. Dožívá se až 14 let.

Netopýr večerní

Eptesicus serotinus

Letouni – netopýrovití

EN: Serotine Bat

DE: BreitflügelFledermaus

S: ČR: SO

Výskyt v PK: Běžně se vyskytující druh.

Biotop: Obývá kulturní odlesněnou krajinu, často se vyskytuje i uprostřed měst.

Způsob života: Letní kolonie do 50 samic sídlí na půdách budov a často střídají úkryty, samci jsou samotářští. Zimoviště jsou známá z podzemních prostor.

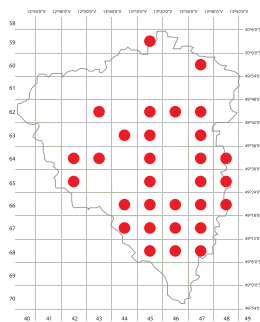
Rozmnožování: Samice rodí koncem června obvykle jedno mládě o hmotnosti okolo 6 g, kterému trvá 6 týdnů než začne létat.

Potrava: Větší druhy brouků (chrousti, chrobáci, hnojníci), motýlů a dvoukřídlého hmyzu (pakomáři, tiplice).

Ohrožení: Úbytek vhodných úkrytů, rušení mateřských kolonií a zimujících jedinců.

Zajímavosti: Přelétavý druh s přesuny delšími i než 300 km. Nejvyšší zjištěný věk 21 roků.

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

○ ojedinělý výskyt

● pravidelný výskyt

Netopýr severní

Eptesicus nilssonii

Savci – letouni, netopýrovití

EN: Northern Bat

DE: Nordfledermaus

S: ČR: SO

Výskyt v PK: Běžně se vyskytující druh.

Biotop: Vyhledává lesnatou a členitou krajinu s loukami a vodními plochami.

V poslední době osídluje i městské prostředí.

Způsob života: Mateřské kolonie s desítkami samic obývají šterbinové úkryty na budovách, samci žijí samotářsky. Přezimují ve skalních i stromových dutinách, i podzemních prostorách.

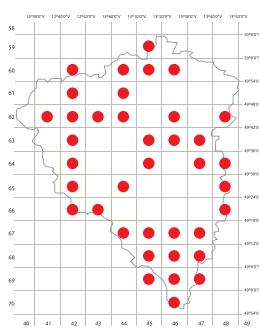
Rozmnožování: Páří se na podzim, v červnu rodí samice zpravidla jedno mládě, které již za tři týdny létá.

Potrava: Převážně pakomáři, tiplice, mšice, denivky a noční motýli.

Ohrožení: Úbytek vhodných úkrytů, nadměrné rušení kolonií.

Zajímavosti: Stálý druh, přelety přes 100km jsou ojedinělé. Nevyšší zjištěný věk 22 let.

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

- ojedinělý výskyt
- pravidelný výskyt

Netopýr pestrý

Vespertilio murinus

Savci – letouni, netopýrovití

EN: Parti-coloured Bat

DE: Zweifarbfledermaus

S: ČR: SO

Výskyt v PK: Nepříliš hojný a nepravidelně nacházený druh.

Biotop: Lesní druh zejména podhorských a horských poloh. V době tahu a v zimním období se vyskytuje i ve městech.

Způsob života: Kromě mateřských kolonií až 150 samic vytvářejí společenstva do 300 jedinců obou pohlaví. Obývají štěrbinové úkryty, v zimním období pravidelně vyhledávají panelové domy.

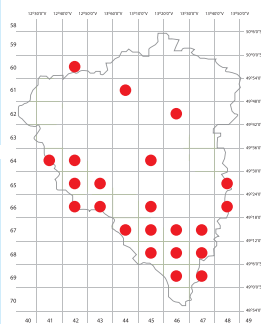
Rozmnožování: Během června obvykle rodí dvě, někdy i tři mláďata.

Potrava: Zejména chrostíci, motýli, dvoukřídlí a sítkřídli.

Ohrožení: Úbytek vhodných úkrytů, rušení kolonií a zimujících jedinců.

Zajímavosti: Samice na rozdíl od ostatních našich netopýrů mají dva páry prsních bradavek. Nejvyšší prokázaný věk 12 let.

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

o ojedinělý výskyt

• pravidelný výskyt

Netopýr velkouchý

Myotis bechsteinii

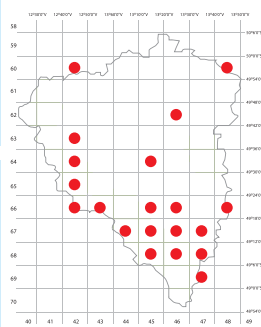
Savci – letouni, netopýrovití

EN: Bechstein's Bat

DE: Bechsteinfledermaus

S: ČR: SO

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

- ojedinělý výskyt
- pravidelný výskyt

Výskyt v PK: Méně běžný druh.

Biotop: Obývá především listnaté a smíšené lesy, zvláště podél širokých údolí řek.

Způsob života: Letní kolonie samic i samotářští samci hlavně ve stromových dutinách nebo ptačích budkách. Zimují na podobných místech nebo ve štolách a jeskyních.

Rozmnožování: Páření probíhá na podzim, samice rodí zpravidla v červnu jedno mládě.

Potrava: Létavý i nelétavý hmyz jako motýli, tiplice a brouci, pavouci, stonožky či škvoři.

Ohrožení: Úbytek vhodného prostředí a úkrytů v dutých stromech, rušení mateřských kolonií.

Zajímavosti: Usedlý či málo přelétavý druh, nejdelší zaznamenané přesuny nepřesahují 35 km. Dožívá se až 21 let.

Netopýř řasnatý

Myotis nattereri

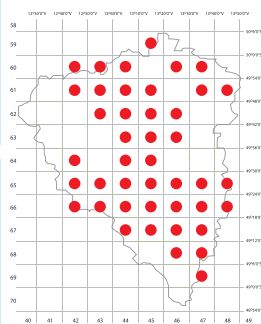
Savci – letouni, netopýřovití

EN: Natterer's Bat

DE: Fransenfledermaus

S: ČR: SO

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

○ ojedinělý výskyt

● pravidelný výskyt

Výskyt v PK: Středně hojný druh.

Biotop: Členitá krajina v nížinách a podhůřích s nesouvislými lesy a vodními plochami.

Způsob života: Mateřské kolonie do 50 samic se ukrývají v dutinách stromů nebo ve štěrbinách na půdách budov. Zimují ve štolách, sklepích a jeskyních s teplotou 2,5 – 8 °C a vysokou vzdušnou vlhkostí.

Rozmnožování: Páří se na podzim, někdy i na zimovištích. Jediné mládě se rodí v červnu.

Potrava: Létavý i nelétavý hmyz jako jsou dvoukřídlí, motýli a pavouci. Překvapivě velkým dílem jsou zastoupeny druhy s denní aktivitou.

Ohrožení: Úbytek vhodných úkrytů, rušení kolonií a zimujících jedinců.

Zajímavosti: Usedlý druh s přelety nepřesahujícími 100 km Nejvyšší zaznamenaný věk zatím 24 let.

Netopýr vodní

Myotis daubentonii

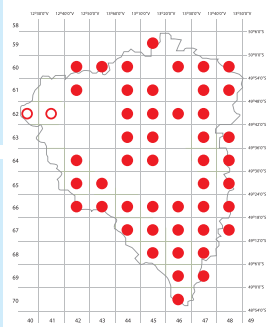
Savci – letouni, netopýrovití

EN: Daubenton's Bat

DE: Wasserfledermaus

S: ČR: SO

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

- ojedinělý výskyt
- pravidelný výskyt

Výskyt v PK: Zcela běžný druh.

Biotop: Okolí vodních ploch všech typů jako jsou rybníky, řeky, přehradní nádrže, ledovcová jezera i rašeliništní jezírka.

Způsob života: Letní mateřské kolonie samic se ukrývají v dutých stromech nebo na půdách budov. Samci žijí samotářsky. Zimují v podzemních prostorách s vysokou vlhkostí vzduchu.

Rozmnožování: Páří se na podzim, mláďata se rodí v červnu.

Potrava: Chytá drobný hmyz, zejména komáry a pakomáry nad vodou, případně larvy hmyzu a snad i drobný rybí potěr sbírá přímo z hladiny.

Ohrožení: Úbytek vhodných úkrytů, rušení kolonií a zimujících jedinců.

Zajímavosti: Přelétavý druh s přesuny do 150 km. Nejvyšší zjištěný věk 28 let.

Netopýr vousatý

Myotis mystacinus

Letouni – netopýrovití

EN: Whiskered Bat

DE: Kleine Bartfledermaus

S: ČR: SO

Výskyt v PK: Běžný druh.

Biotop: Členitá krajina, v níž se lesní porosty střídají s bezlesím a vodními plochami. Příležitostně se objevuje také ve městech.

Způsob života: Letní kolonie samic o velikosti desítek kusů i samotářští samci se ukrývají ve štěrbinových úkrytech budov. Zimují zejména v podzemních prostorách.

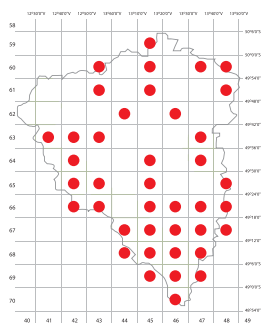
Rozmnožování: Samice se páří na podzim už během prvního roku života, někdy i na zimovištích, jediné mládě rodí obvykle ve druhé polovině června.

Potrava: Drobný hmyz jako jsou komáři a pakomáři, jepice, chrostíci a noční motýli, dále i menší sítkřídlí, vážky a brouci.

Ohrožení: Úbytek vhodných úkrytů, rušení kolonií a zimujících jedinců.

Zajímavosti: Usedlý druh s přelety jen desítky kilometrů. Nejvyšší známý věk 23 let.

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

○ ojedinělý výskyt

● pravidelný výskyt

Netopýr Brandtův

Myotis brandtii

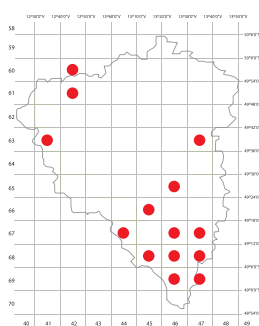
Letouni – netopýrovití

EN: Greater Whiskered Bat

DE: Großes Bartfledermaus

S: ČR: SO

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

- ojedinělý výskyt
- pravidelný výskyt

Výskyt v PK: Méně častý druh.

Biotop: Členitá lesnatá krajina s rozsáhlými a souvislými porosty a vodními plochami.

Způsob života: Letní kolonie samic o velikosti do 100 kusů i samotářští samci se ukřívají ve štěrbinových úkrytech budov nebo v dutinách stromů. K zimování využívá podzemní prostory (štoly, jeskyně) vcelku zřídka.

Rozmnožování: Samice se páří na podzim už během prvního roku života, někdy i na zimovištích. Jediné mládě se rodí o v červnu, po 3 týdnech létá a ve stáří 6 týdnů loví potravu.

Potrava: Drobný hmyz jako jsou komáři a pakomáři, jepice, chrostiči a noční motýli, dále i menší sítkořídli, vážky a brouci.

Ohrožení: Úbytek vhodných úkrytů, rušení mateřských kolonií a zimujících jedinců.

Zajímavosti: Usedlý druh s přelety jen desítky kilometrů. Nejvyšší známý věk 41 let.

Bobr evropský

Castor fiber

Hlodavci – bobrovití

EN: Eurasian Beaver

DE: Eurasischer Biber

S: ČR: SO

Výskyt v PK: Pravidelně se vyskytující zejména na Tachovsku a Domažlicku.

Biotop: Dolní úseky menších toků a vodní plochy v lesnatých oblastech s dostatkem potravy.

Způsob života: Druh s noční aktivitou, žije v monogamních rodinných skupinách, nemá zimní spánek, staví důmyslné hráze na tocích.

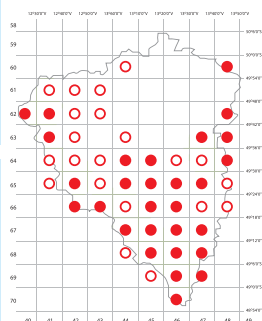
Rozmnožování: Samice rodí 1x ročně 2-5 mláďat v norách, či hradech z větví a bahna.

Potrava: V létě spásá trávu, oddenky rostlin i polní plodiny, v zimě zásoby větví měkkých dřevin, kůru.

Ohrožení: Zejména likvidace břehových porostů a úprava toků.

Zajímavosti: Může se dožít až 35 let, bez nadechnutí vydrží pod vodou min. 15 min.

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

○ ojedinělý výskyt

● pravidelný výskyt

Křeček polní

Cricetus cricetus

Hlodavci – křečkovití

EN: Common Hamster

DE: Feldhamster

S: ČR: SO

Výskyt v PK: Velmi vzácný.

Biotop: Pole, louky, meze, zahrady, okolí hospodářských objektů.

Způsob života: Soumračný a noční život, samotářský, hluboké rozvětvené nory, přerušovaný zimní spánek (od X. – III.).

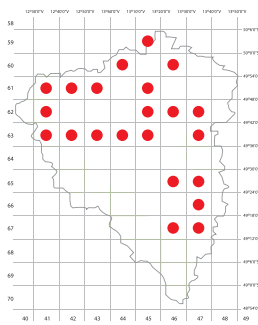
Rozmnožování: IV. – VIII., 3 – 11 mláďat, až 3 vrhy.

Potrava: Zelené části rostlin, semena, hmyz, hračboši.

Ohrožení: Změny v krajině i rostlinné výrobě, chemizace zemědělství.

Zajímavosti: Zásoby přenášá do zásobárny v lícních torbách – zásoby až 15 kg.

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

- ojedinelý výskyt
- pravidelný výskyt

Plíšk lískový

Muscardinus avellanarius

Hlodavci – plchovití

EN: Hazel Dormouse

DE: Haselmaus

S: ČR: SO

Výskyt v PK: Ostrůvkovité rozšíření.

Biotop: Vlhčí biotopy, listnaté a smíšené lesy, okraje lesů s křovinami, remízky.

Způsob života: Soumravný a noční život, zimní spánek (IX. – IV.), na zem sestupuje málokdy, staví si několik kulovitých letních hnízd z trávy a listů – úkryt, spánek; skrytý způsob života.

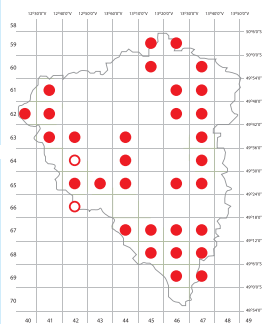
Rozmnožování: Mláďata rodí od května, 1 – 7 mláďat, 1 – 2 vrhy za rok.

Potrava: Pupy, výhonky, listy, semena, ovoce, lesní plody, hmyz, žížaly, slimáci.

Ohrožení: Ztráta vhodných biotopů, fragmentace krajiny.

Zajímavosti: Přizpůsoben pohybu po velmi tenkých větvičkách, nejmenší a nejhnojnější druh plcha u nás, při nízkých teplotách v létě letní spánek.

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

○ ojedinelý výskyt

● pravidelný výskyt

Rys ostrovid

Lynx lynx

Šelmy – kočkovití

EN: Eurasian Lynx

DE: Nordluchs

S: ČR: SO

Výskyt v PK: Nepočtená stálá populace na Šumavě.

Biotop: Rozsáhlé lesy s členitým terénem, nízkými podrosty, oblíben skalnatý terén pro odpočinek.

Způsob života: Samotářský, loví v noci, přes den odpočívá.

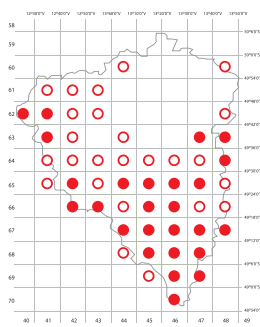
Rozmnožování: Páření II. – III., konec IV. – VI., 2 – 4 mláďata.

Potrava: Zajíci, kopytníci, hlodavci, ptáci, bezobratlí.

Ohrožení: Pytláctví, kulturní krajina.

Zajímavosti: Štětíčky na konci ušních boltců, někdy licousy, v Čechách vyhuben v 19. stol., 2 pol. 20. stol. návrat rysa do Čech.

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

- ojedinělý výskyt
- pravidelný výskyt

Vydra říční

Lutra lutra

Šelmy – lasicovití

EN: European Otter

DE: Eurasischer Fischotter

S: ČR: SO

Výskyt v PK: Pravidelný výskyt kolem přirozených toků, pozvolna se šíří.

Biotop: Čisté stojaté nebo tekoucí vody, členité břehy s dostatkem úkrytů.

Způsob života: Výborný plavec, nory s vchodem pod hladinou, potravu žere na břehu, loví v noci.

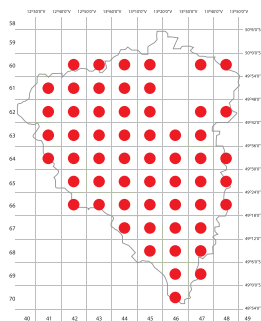
Rozmnožování: Páření po celý rok, 2 – 3 mláďata.

Potrava: Ryby, raci, hmyz, drobní obratlovci, vodní ptáci.

Ohrožení: Znečištění vod, regulace toků, pytláctví, automobilová doprava.

Zajímavosti: Mezi prsty plovací blána, hravá mláďata – klouzačky na březích.

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

○ ojedinělý výskyt

● pravidelný výskyt

Los evropský

Alces alces

Sudokopytníci – jelenovití

EN: Eurasian Elk

DE: Elch

S: ČR: SO

Výskyt v PK: Vzácně se zatoulá z jižní části Šumavy.

Biotop: Vlhké a bažinaté lesy (olše, topoly, vrby).

Způsob života: Přes léto samotářský (samice je s mláďaty), na podzim stáda do 10 kusů, velká úmrtnost mláďat, stále se toulá – nemá pevně daný revír.

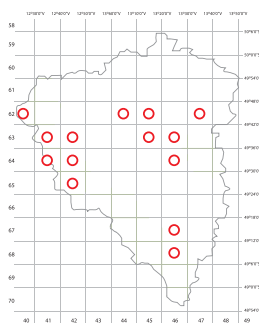
Rozmnožování: Období říje srpen až listopad – sténavé hlasy, urputné boje, 1 – 2 mláďata, IV. – V.

Potrava: Listy, výhonky větví, kůra měkkých dřevin, vodní rostliny.

Ohrožení: Nelegální lov, ztráta biotopů, rušení.

Zajímavosti: Široká roztažitelná kopytka k brodění v hlubokém sněhu a bažinách, největší pozemní savce Evropy, v Čechách vyhuben ve Středověku, opět se objevuje v 2. pol. 20. stol.

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

- ojedinělý výskyt
- pravidelný výskyt

Bělozubka bělobřichá

Crociodura leucodon

Hmyzožravci – rejskovití

EN: Bicolored White – toothed Shrew

DE: Feldspitzmaus

S: ČR: O

Výskyt v PK: Vzácně se vyskytující.

Biotop: Houštiny na okrajích polí, luk i lesů, vyhýbá se vlhkým místům.

Způsob života: Je aktivní především v noci, hnízdo z trávy na zemi v hustém podrostu.

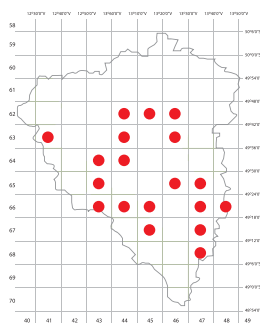
Rozmnožování: Březost 21-23 dní, rodí 2 – 4 ročně, od 3 do 9 mláďat, váží pouze 6 – 15g.

Potrava: Hmyz, pavouci, plži.

Ohrožení: Zarůstání osluněných míst, chemizace zemědělství, přemnožené kočky domácí.

Zajímavosti: Mláďata se při nebezpečí zakousnou matce a sourozencům do kořene ocasu a jdou v tzv. karavaně.

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

- ojedinělý výskyt
- pravidelný výskyt

Veverka obecná

Sciurus vulgaris

Hlodavci – veverkovití

EN: Eurasian Red Squirrel

DE: Eurasisches Eichhörnchen

S: ČR: O

Výskyt v PK: Pravidelně se vyskytující, pokles populace.

Biotop: Jehličnaté i listnaté lesy, staré parky.

Způsob života: Stráví většinu života ve větvích stromů, může si stavět i několik kulovitých hnízd na stromech, nebo v dutinách, neupadá do trvalého zimního spánku

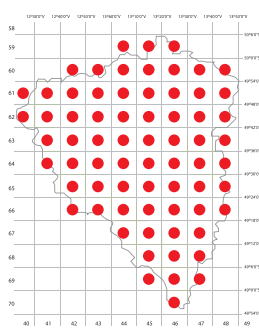
Rozmnožování: Rodí 2x ročně, většinou 4 – 5 mláďat.

Potrava: Pestrá potrava od semen, plodů, hub po vejce ptáků a drobné obratlovce.

Ohrožení: Přemnožení kuny skalní, úbytek vhodných zimovišť, potravy.

Zajímavosti: Zbarvení veverek souvisí s charakterem prostředí (tmavá – jehličnaté lesy, rezavá – parky, světlé biotopy).

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

- ojedinělý výskyt
- pravidelný výskyt

Plch velký

Glis glis

Hlodavci – plchovití

EN: Fat Dormouse

DE: Siebenschläfer

S: ČR: O

Výskyt v PK: Velmi vzácně, ostrůvkovitě se vyskytující.

Biotop: Staré zahrady sady, opuštěná stavení.

Způsob života: Žije v rodinách, aktivní v noci, velmi obratně šplhá, hluboký zimní spánek od října do května, většinou v dutinách stromů.

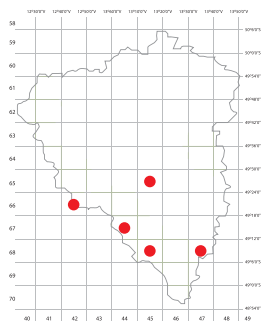
Rozmnožování: Rodí 1x ročně, od 4 do 10 mláďat.

Potrava: Různé rostliny, na podzim semena s vysokým obsahem tuku, vzácně i ptačí vejce.

Ohrožení: Tuhé zimy, predace.

Zajímavosti: V nebezpečí vydává pronikavé vrčení.

Plzeňský kraj – zeměpisná síť

1: 600 000

○ ojedinělý výskyt

● pravidelný výskyt

Jmenný rejstřík

Druhy kriticky ohrožené

Sysel obecný – *Spermophilus citellus*
Vrápenec malý – *Rhinolophus hipposideros*
Vrápenec velký – *Rhinolophus ferrumequinum*
Netopýr brvitý – *Myotis emarginatus*
Netopýr velký – *Myotis myotis*
Netopýr černý – *Barbastella barbastellus*
Plich zahradní – *Eliomys quercinus*
Vlk – *Canis lupus*

Druhy silně ohrožené

Rejsek horský – *Sorex alpinus*
Netopýr ušatý – *Plecotus auritus*
Netopýr dlouhouchý – *Plecotus austriacus*
Netopýr stromový – *Nyctalus leislerii*
Netopýr rezavý – *Nyctalus notula*
Netopýr hvízdavý – *Pipistrellus pipistrellus*
Netopýr nejmenší – *Pipistrellus pygmaeus*
Netopýr parkový – *Pipistrellus nathusii*

Netopýr večerní – *Eptesicus serotinus*
Netopýr severní – *Eptesicus nilssonii*
Netopýr pestrý – *Vespertilio murinus*
Netopýr velkouchý – *Myotis bechsteinii*
Netopýr řasnatý – *Myotis nattereri*
Netopýr vodní – *Myotis daubentonii*
Netopýr vousatý – *Myotis mystacinus*
Netopýr Brandtův – *Myotis brandti*
Bobr evropský – *Castor fiber*
Křechek polní – *Cricetus cricetus*
Plíšek lískový – *Muscardinus avellanarius*
Rys ostrovid – *Lynx lynx*
Vydra říční – *Lutra lutra*
Los evropský – *Alces alces*

Druhy ohrožené

Bělozubka bělobřichá – *Crocidura leucodon*
Veverka obecná – *Sciurus vulgaris*
Plich velký – *Glis glis*

Použitá literatura

Poznáváme naše savce – Anděra, Horáček, Sobotáles, 2005

Atlas der Säugertiere Europas, Nordafrikas und Vorderasiens – Eckhard Grimmberger et. al., Natur und Tier Verlag GmbH, 2009

Atlas savců ČR a SR – Dungel, Gaisler, Academia, 2002

Savci – L. Dobroruka, Z. Berger, Aventinum, 2004

Létající savci – Ivan Horáček, Academia 1986

Savci – Josef Reichholf, Ikar, 1996

Text: Jiří Vlček, Jaroslav Červený, Marie Boušová

Odborná spolupráce: Jaroslav Červený,

Mapové údaje dále poskytli: Petra Cehláriková, V. Mikeš, Tomáš Peckert, Václav Fišr

Úprava textu: Jiří Vlček

Fotografie: Jaroslav Vogeltanz, Ladislav Vogeltanz, Jaroslav Červený, Miloš Anděra, Oldřich Vojtěch, Jiří Vlček, Lenka Pivoňková

Překlad shrnutí: Marie Kavanová

Grafické zpracování Impax, spol. s r. o.

Tisk Grafotechna Print, s. r. o.

Vydal Krajský úřad Plzeňského kraje, odbor životního prostředí, Škroupova 18, Plzeň, 2010

Zvláště chráněné
druhy savců
Plzeňského kraje